

Intervju generalnog sekretara Vijeća za regionalnu saradnju, Hido Bišćevića, za BiH novinsku agenciju FENA

BIŠĆEVIĆ: HAJDUČIJA ILI UREĐENA BiH, MODERNA ADMINISTRACIJA ILI BIROKRACIJA U SLUŽBI KRIMINALA?

SARAJEVO, 4. novembra (FENA) - Posljednji Izvještaj o napretku BiH ka Europskoj uniji koji svjedoči da napretka – nema, osobito zabrinjava zbog činjenice da nema bitnog napretka u ključnim područjima- vladavine prava, jačanja administrativnih kapaciteta, borbi protiv korupcije. Još više zabrinjava činjenica da taj zaostatak svjedoči o stanju države i društva, da oslikava vrlo ozbiljan, dramatičan i svakako sumoran pejzaž ove zemlje - rekao je u intervjuu za Agenciju FENA glavni tajnik Vijeća za regionalnu suradnju (RCC) Hido Bišćević.

Razgovarala: Bisera Džidić

Uz opasku kako je na kraju svojeg mandata zbog čega može biti otvoreniji nego bi možda smio biti, Bišćević naglašava da ni to nije sve jer izvještaj Komisije na posredan način govori i o uzrocima takvog stanja, o razlozima sporog ispunjavanja uvjeta i pri tome nedvosmisleno ukazuje na političke odnose u zemlji nakon posljednjih izbora.

- I to je ono što još više zabrinjava. Osobito ako se političke prilike razmotre u nešto dužem kontinuitetu, u slijedu nekoliko proteklih izbornih ciklusa nakon kojih je dolazilo do početnih pomaka i obećavajućih dogovora da bi redovito uslijedili zastoji i negativni obrati, u jednom gotovo već odbojnom labirintu kratkoročnih koaliranja i kalkuliranja koja u zemlji već predugo održavaju politički status quo i socijalnu letargiju i otuda zaostajanje u ključnim područjima – kaže Bišćević.

Na pitanje FENA-e je li BiH definitivno na začelju, Bišćević odgovara da nije toliko riječ o tome tko je na kojem mjestu, druge zemlje također imaju problema.

- Više je riječ o onome što na neki način implicira i Vaše pitanje. Ono, naime, implicira jedno stalno stanje žalovanja, nezadovoljstva i gotovo samorazarajuće letargije. Ovdje se gotovo stalno traže dokazi o neuspjehu, o nemogućnosti, o frustracijama, o nebudućnosti. I kad to promatram i kad to, u ovoj prigodi, povezujem s Izvješćem Komisije, onda još više zabrinjavaju mogući dublji, da ne kažem strateški i povijesni zaključci o tome kamo ovakvo stanje može voditi, posebno kad se ovakvim političkim prilikama dodaju druga dva parametra – ekonomska kriza s dramatičnim socijalnim posljedicama i promjena strateške slike regije skorim ulaskom Hrvatske u Europsku uniju. Tu se otvaraju razni scenariji, uglavnom nepovoljni po BiH. Zbog toga je svaki gubitak vremena u dogovaranju trajnih i održivih kompromisnih rješenja – bez sadašnjih „matematika“ dva protiv jedan – u realnosti od koristi samo onoj školi mišljenja koja buduću arhitekturu BiH vezuje uz druga otvorena i frustrirajuća pitanja u regiji, u uvjerenju da vrijeme radi za takvu opciju, računajući i na šire europske i globalne geostrateške rasplete – upozorava Bišćević.

Smatra da su to ključna zabrinjavajuća pitanja koja se, u jednoj ozbiljnoj analizi, mogu iščitati i iz posljednjeg Izvješća Europske komisije.

- Iz toga izvlačim zaključak da je potrebno djelovati i oblikovati politiku koja će iskoračiti u aktivnu poziciju. Nije dovoljno samo žalovati nad time da netko vjeruje kako „BiH nestaje“ i pitati „jesmo li doista na začelju“. Jedna razrađena strategija mogla bi definirati i okupiti unutarnje partnere, osmisliti politiku prema susjedima i raditi na njihovu konstruktivnom doprinosu, odrediti i provoditi politiku spram vanjskih faktora, od EU i SAD-a do Rusije i Turske, zatražiti formiranje neke Grupe prijatelja da pomogne domaćim liderima, uzeti upravo EU uvjete kao kriterij za ustavno uređenje zemlje i tako kroz neku vrstu auto screeninga izaći iz začaranog političkog kruga, te razraditi način i instrumente djelovanja na širenju načela dijaloga i tolerancije širom zemlje – predlaže Bišćević.

Komentirajući upozorenja o eventualnom ukidanju bezviznog režima za zemlje Balkana, Bišćević kaže da te pa i neke druge, gotovo nervozne rasprave u posljednje vrijeme, poput one o navodnoj upitnosti hrvatskog članstva – svjedoče o realnom političkom stanju u prevladavajućem broju članica Europske unije, o odbojnosti prema daljnjem proširenju, što odslikava opće stanje duha i političkih razmišljanja u tim zemljama u svjetlu višeslojne krize Unije. Svjedoče, također i o tendenciji zatvaranja.

- Ali, ako je tomu tako, onda tek stvari postaju ozbiljne za svaku zemlju koja teži članstvu, jer EU će svoje krize prevladati, ali populističke reakcije i antieuropsko raspoloženje nipošto neće pomoći nikome od nas u regiji. Dakle, vraćam se i na BiH, tek onda je potrebna razrađena strategija i aktivan odgovor umjesto besplodne i jalove dnevne „politike“ koja pak, zauzvrat, hrani i daje pokrića tim nervoznim glasovima i raspravama u Europi. Drugi je aspekt na neki način povezan i s posljednjim Izvješćem Europske komisije – naime, govori upravo o vladavini prava i administrativnim sposobnostima. Kad je uveden bezvizni režim, zemlje su preuzele neke obaveze. Očito, u mnogim elementima nisu ih ispunile ili su, vjerojatno upravo zbog načina na koji djeluju naše administracije, dopustile njihovu zlorabu. A to je upravo ono što danas u Europskoj uniji najviše zamjeraju zemljama i političkim elitama s ovih prostora, to olako preuzimanje obaveza, olako obećavanje, ta nevoljkost da se preuzete obaveze i dana obećanja dosljedno i bez kolebanja provode – kaže Bišćević uz opasku kako zbog toga zastupnik u Bundestagu može i ovu priču s vizama koristiti da galami protiv proširenja.

Naglašava da su naši izbori jasni i jednostavni – uređene i ozbiljne zemlje ili nered i hajdučija, moderne administracije ili paralelne birokracije u službi organiziranog kriminala, Europska unija ili naši politički i mentalni „Balkani“.

Upozorava da vrijeme ističe i da regija više nije u središtu pažnje.

- Nijedan se ministar više ne budi s Balkanom u mislima. Opcije su, dakle, jasne – ili se probuditi, odrediti strateške ciljeve i nepokolebljivo raditi na njihovu ostvarenju, ili pak jedno produženo stanje stagnacije, ekonomske depresije i socijalnih erupcija, te raznih

oblika nestabilnosti i nesigurnosti, od nogometnog huliganstva do kriznih žarišta. Meni se čini da je izbor jasan - zaključuje Bišćević.

Na kraju razgovora o rješavanju otvorenih pitanja između BiH i Hrvatske, Bišćević naglašava da ulaskom u EU ta pitanja postaju irelevantna.

- Vijeće za regionalnu suradnju prije svega je upućeno na promoviranje politike dijaloga i miroljubiva rješavanja otvorenih pitanja kako bi sve zemlje mogle ostvariti svoje iste proklamirane ciljeve povezane s EU članstvom. Dakle, na pomoć zemljama da izbjegn timer sadašnje paradokse – svi žele u EU, a to onemogućuju jedni drugima kroz ta otvorena pitanja. Govorim o paradoksu, jer ulaskom u Uniju gotovo sva ta pitanja postaju irelevantna. Što se tiče ulaska Hrvatske u Uniju, čini mi se da bi to trebalo biti poticajno upravo za BiH, da se u tom kontekstu riješe pitanja unutarnjeg uređenja zemlje kako bi sva tri naroda bila zadovoljna, sigurna i zaštićena, kako nijedan od njih, pa ni Hrvati, ne bi svoju sigurnost tražili preko granice jer bi to nedvojbeno promijenilo stratešku sliku BiH, a susjedima bi, uvjeren sam, donijelo samo nove brige i poteškoće. Uvijek sam govorio da BiH može stajati samo kao tronožac, nema stolice koja može stajati na dvije noge - kazao je na kraju razgovora za Agenciju FENA generalni tajnik RCC-a Hido Bišćević.

Ovaj hrvatski diplomat je došao u Sarajevo na mjesto prvog generalnog sekretara Vijeća za regionalnu 1. januara 2008. godine, nakon što su ga imenovali ministri vanjskih poslova Procesu saradnje zemalja jugoistočne Evrope (SEECP) 10. maja 2007. godine u Zagrebu. Ponovo je imenovan na istu poziciju 22. juna 2010. godine na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja SEECP-a u Istanbulu.

Od 1. januara 2013. godine funkciju glavnog tajnika RCC-a preuzima Goran Svilanović koji će u Sarajevo doći iz Beča iz Misije OSCE-a gdje je od 2008. godine angažiran kao koordinator za aktivnosti u oblasti ekonomije i zaštite okoliša. Prije toga bio je ministar vanjskih poslova bivše Savezne Republike Jugoslavije, nakon svrgavanja srbijanskog predsjednika Slobodana Miloševića.

Kao nasljednik Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu, Vijeće za regionalnu saradnju (RCC) pomaže regionalnu saradnju i podržava evropske i euroatlantske integracije u jugoistočnoj Evropi. RCC je svom radu usredsrijeđen na privredni i društveni razvoj, infrastrukturu i energetiku, pravosuđe i unutrašnje poslove, bezbjednosnu saradnju, izgradnju ljudskih potencijala, parlamentarnu saradnju i razvoj medija. Sjedište RCC-a je u Sarajevu, a u njegovom članstvu je 46 zemalja, organizacija i međunarodnih finansijskih institucija.

(Fena) gk/bdž